

Konferencija na visokoj razini o budućnosti Europskog suda za ljudska prava

Deklaracija iz Brightona

Na Konferenciji na visokoj razini održanoj u Brightonu, 19. i 20. travnja 2012. godine ("Konferenciji"), na poticaj britanskog Predsjedništva Odbora ministara Vijeća Europe donesena je slijedeća deklaracija:

1. Države članice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") ponovno potvrđuju svoju duboku i obvezujuću opredijeljenost za Konvenciju i za ispunjavanje svojih obveza na temelju iste kako bi svakome unutar svoje nadležnosti osigurale prava i slobode određene Konvencijom.
2. Države članice također ponovno potvrđuju svoju privrženost pravu na podnošenje pojedinačnog zahtjeva Europskom sudu za ljudska prava (Sud) kao najvažnijem elementu sustava za zaštitu prava i sloboda sadržanih u Konvenciji. Već više od 50 godina Sud daje izuzetan doprinos zaštiti ljudskih prava u Europi.
3. Države članice i Sud dijele odgovornost za ostvarenje djelotvorne provedbe Konvencije poduprijeti temeljnim načelom supsidijarnosti. Ova Konvencija bila je sklopljena, *inter alia*, na temelju suverene jednakosti država. Države članice moraju poštovati prava i slobode zajamčene Konvencijom, te moraju djelotvorno rješavati povrede tih prava na nacionalnoj razini. Sud djeluje kao zaštitnik od povreda koje nisu ispravljene na nacionalnoj razini. Kad Sud utvrdi povredu, države članice moraju poštovati konačnu presudu Suda.
4. Države članice i Sud dijele i odgovornost za osiguranje opstojnosti Konvencijskog mehanizma. Kako bi se to postiglo, države članice odlučne su raditi kao partneri sa Sudom, nadovezujući se i na važan rad Odbora ministara, Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, kao i Povjerenika za ljudska prava i drugih institucija i tijela Vijeća Europe, te raditi u duhu suradnje sa civilnim društvom i nacionalnim institucijama za ljudska prava.
5. Konferencija na visokoj razini u Interlakenu (Interlakenška konferencija) u svojoj je Deklaraciji od 19. veljače 2010. godine s dubokom zabrinutošću primijetila dalju negativnu razliku između podnesenih i riješenih zahtjeva smatrajući da takva situacija šteti djelotvornosti i vjerodostojnosti Konvencije i njezinog nadzornog mehanizma, te da predstavlja prijetnju kvaliteti i dosljednosti sudske prakse i autoritetu Suda. U svojoj Deklaraciji od 27. travnja 2011. godine Konferencija na visokoj razini u Izmiru (Izmirska konferencija) pozdravila je konkretan napredak postignut nakon Interlakenške Konferencije. Države članice vrlo su zahvalne švicarskom i turskom predsjedništvu Odbora ministara na održavanju ovih konferencija, te svima onima koji su pomogli provesti planove djelovanja i nastavne planove.

6. Do sada postignuti rezultati u okviru Protokola br. 14. su ohrabrujući, osobito kao rezultat mjera poduzetih od Suda radi povećanja učinkovitosti i rješavanja brojnih neriješenih očito nedopuštenih zahtjeva pred Sudom. Međutim, rastući broj potencijalno osnovanih zahtjeva koji se nalaze u postupku pred Sudom ozbiljan je problem koji uzrokuje zabrinutost. U svjetlu sadašnje situacije u kojoj se nalaze Konvencija i Sud bitni koraci predviđeni Interlakenškom i Izmirskom konferencijom moraju se u cijelosti nastaviti provoditi, te se u potpunosti moraju iskoristiti mogućnosti koje pruža Protokol br. 14. Međutim, kako je primijećeno na Konferenciji u Izmiru, Protokol br. 14. sam za sebe ne može osigurati trajno i sveobuhvatno rješenje problema s kojima je suočen Konvencijski sustav. Stoga su potrebne daljnje mjere koje će osigurati da Konvencijski sustav i dalje ostane djelotvoran, te da može nastaviti štiti prava i slobode više od 800 milijuna ljudi u Europi.

A. Provedba Konvencije na nacionalnoj razini

7. Potpuna provedba Konvencije na nacionalnoj razini traži da države članice poduzmu djelotvorne mjere za sprečavanje povreda. Svi zakoni i politike trebaju biti formulirani i svi državni dužnosnici trebaju izvršavati svoje dužnosti na način koji daje puni učinak Konvenciji. Države članice moraju također osigurati mogućnosti za podnošenje pravnih lijekova za navodne povrede Konvencije. Nacionalni sudovi i sudišta trebaju uzeti u obzir Konvenciju i sudsku praksu Suda. Ove bi mjere uzete zajedno trebale smanjiti broj povreda Konvencije. One bi također smanjile broj osnovanih zahtjeva podnesenih Sudu, čime bi pomogle smanjiti njegovo radno opterećenje.

8. Vijeće Europe ima ključnu ulogu u pomaganju i poticanju nacionalne provedbe Konvencije, u sklopu svog šireg rada u području ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Pružanje tehničke pomoći na zahtjev država članica, koju osigurava Vijeće Europe ili dvostrano druge države članice, širi dobru praksu i podiže standarde poštivanja ljudskih prava u Europi. Podrška koju osigurava Vijeće Europe treba biti osigurana na učinkovit način, pozivanjem na definirane rezultate i usklađena sa širim radom organizacije.

9. Konferencija stoga:

a) potvrđuje snažno opredjeljenje država članica za ispunjenje njihove primarne nadležnosti za provedbu Konvencije na nacionalnoj razini;

b) snažno potiče države članice da nastave u cijelosti voditi računa o preporukama Odbora ministara o provedbi Konvencije na nacionalnoj razini kad razvijaju svoje zakonodavstvo, politike i prakse kojima provode Konvenciju;

c) osobito izražava odlučnost država članica za osiguranje djelotvorne provedbe Konvencije na nacionalnoj razini poduzimanjem slijedećih konkretnih mjera, u mjeri u kojoj su relevantne za njih:

i) razmatranjem osnivanja, ukoliko to još nije učinjeno, neovisne nacionalne institucije za ljudska prava;

- ii) provođenjem praktičnih mjera kojima se osigurava da politike i zakonodavstvo budu u cijelosti usklađene s Konvencijom, uključujući i davanje informacija nacionalnim parlamentima o usklađenosti nacрта primarnog zakonodavstva s Konvencijom, predloženog od Vlade;
 - iii) razmatranjem uvođenja, ako je to nužno, novih domaćih pravnih sredstava, bilo konkretne bilo opće naravi, za navodne povrede prava i sloboda iz Konvencije;
 - iv) omogućavanjem i poticanjem nacionalnih sudova i sudišta da vode računa o bitnim načelima Konvencije uzimajući u obzir sudsku praksu Suda u vođenju postupaka i formuliranju presuda, a osobito omogućavanjem parničnim strankama da skrenu pozornost nacionalnih sudova i sudišta na sve bitne odredbe Konvencije i sudske prakse Suda u okviru odgovarajućih parametara nacionalnog sudskog postupka, ali bez nepotrebnih zapreka;
 - v) davanjem bitnih informacija javnim dužnosnicima o obvezama na temelju Konvencije, posebice onima koji vode obuke u pravosudnom sustavu, nadležnima za izvršenja i odgovornima za lišavanje osoba slobode o tome kako ispuniti obveze iz Konvencije;
 - vi) davanjem odgovarajućih informacija i stručnom obukom o Konvenciji sudaca, odvjetnika i državnih odvjetnika tijekom studija, praktične obuke i stručnog usavršavanja;
 - vii) davanjem informacija o Konvenciji mogućim podnositeljima zahtjeva, osobito o opsegu i granicama zaštite koju ona pruža, nadležnosti Suda i uvjetima dopuštenosti;
- d) potiče države stranke, ako to već nisu učinile:
- i) da se pobrinu da značajne presude Suda ili njihovi sažeci budu prevedeni na nacionalne jezike gdje je to potrebno kako bi pravilno bile uzete u obzir;
 - ii) da prevedu Praktični priručnik Suda o uvjetima dopuštenosti na nacionalne jezike; i
 - iii) da razmotre dodatne dobrovoljne doprinose programima Vijeća Europe iz područja ljudskih prava ili Fondu za ljudska prava;
- e) potiče sve države stranke da u cijelosti iskoriste tehničku pomoć, te da na zahtjev daju i primaju dvostranu tehničku pomoć u duhu otvorene suradnje kojoj je cilj zaštita ljudskih prava u Europi;
- f) poziva Odbor ministara:
- i) da razmotri kako najbolje osigurati da zatražena tehnička pomoć bude pružena državama strankama koje je najviše trebaju;
 - ii) da nastavno na podstavke c(iii) i (iv) u gornjem tekstu, pripremi vodič dobre prakse vezane za domaće pravne lijekove, i
 - iii) da nastavno na podstavak c(v) u gornjem tekstu pripremi komplet alata koje bi države stranke mogle koristiti kako bi informirale svoje javne dužnosnike o obvezama države na temelju Konvencije;

- g) poziva Glavnog tajnika da predloži državama strankama, putem Odbora ministara, praktične načine za poboljšanje:
- i) pružanja tehničke pomoći i programa suradnje Vijeća Europe;
 - ii) suradnje između raznih dionika Vijeća Europe u pružanju pomoći, i
 - iii) usmjeravanja relevantne tehničke pomoći dostupne svakoj državi stranci na dvostranoj osnovi, vodeći računa o konkretnim presudama Suda;
- h) poziva Sud da odredi one svoje presude koje bi osobito preporučio za mogući prijevod na nacionalne jezike; i
- i) ponavlja važnost suradnje između Vijeća Europe i Europske unije, osobito kako bi osigurali djelotvornu provedbu zajedničkih programa i usuglašenost između njihovih prioriteta u tom području.

B. Međudjelovanje Suda i nacionalnih vlasti:

10. Države članice Konvencije obvezne su svakome unutar svoje nadležnosti osigurati prava i slobode definirane Konvencijom, te svakome čija su prava i slobode povrijeđeni osigurati djelotvorno pravno sredstvo pred nacionalnom vlastima. Sud daje obvezatno tumačenje Konvencije. On djeluje i kao zaštitnik pojedinaca čija prava i slobode nisu osigurani na nacionalnoj razini.

11. Sudska praksa Suda jasno ukazuje da države članice uživaju slobodu procjene u tome kako primjenjuju i provode Konvenciju, ovisno o okolnostima predmeta te pravima i slobodama o kojima se radi. Ovo odražava činjenicu da je Konvencijski sustav supsidijaran zaštiti ljudskih prava na nacionalnoj razini, te da su nacionalne vlasti u načelu u boljem položaju od međunarodnog suda ocijeniti lokalne potrebe i uvjete. Ova sloboda procjene ide ruku pod ruku s nadzorom na temelju Konvencijskog sustava. U tom pogledu uloga Suda je da preispituje jesu li odluke koje su donijele nacionalne vlasti sukladne s Konvencijom, uz dužno uzimanje u obzir slobode procjene koju ima država.

12. Konferencija stoga:

- a) pozdravlja to što Sud u svojoj sudskoj praksi razvija načela kao što su supsidijarnost i sloboda procjene, te potiče Sud da tim načelima dade veliku važnost i da ih dosljedno primjenjuje u svojim presudama;
- b) zaključuje da radi transparentnosti i pristupačnosti u Preambulu Konvencije treba unijeti pozivanje na načelo supsidijarnosti i doktrinu slobode procjene kako ih je Sud razvio u svojoj sudskoj praksi, te poziva Odbor ministara da do kraja 2013. godine usvoji potrebni instrument koji će omogućiti te izmjene, podsjećajući pri tome na opredjeljenje država članica da u cijelosti ispune svoju obvezu osiguranja prava i sloboda definiranih Konvencijom;

c) pozdravlja i potiče otvorene dijaloge između Suda i država stranaka, kao način razvijanja i poboljšanja razumijevanja njihovih uloga u izvršavanju njihove zajedničke odgovornosti za primjenu Konvencije, uključujući osobito dijaloge između Suda i:

i) najviših sudova država stranaka,

ii) Odbora ministara, uključujući i dijaloge o načelu supsidijarnosti, te jasnoći i dosljednosti sudske prakse Suda; i

iii) Zastupnika Vlada i pravnih stručnjaka država stranaka, posebice o postupovnim pitanjima i putem konzultacija o prijedlozima za izmjenu Poslovnika Suda;

d) bilježi da bi interakcija između Suda i nacionalnih vlasti mogla biti osnažena uvođenjem u Konvenciju daljnje ovlasti Suda, koju bi države stranke mogle fakultativno prihvatiti, da na zahtjev donosi savjetodavna mišljenja o tumačenju Konvencije u kontekstu konkretnog predmeta na domaćoj razini, ne dovodeći u pitanje neobvezujući značaj mišljenja za države stranke; poziva Odbor ministara da izradi nacrt teksta fakultativnog protokola uz Konvenciju u tom smislu do kraja 2013. godine; te nadalje poziva Odbor ministara da nakon toga odluči hoće li ga usvojiti; i

e) podsjeća da je Izmirska Konferencija pozvala Odbor ministara da nastavi razmatrati pitanje privremenih mjera na temelju Pravila 39. Poslovnika Suda, te poziva Odbor ministara da ocjeni je li došlo do značajnog smanjenja njihova broja, te postupa li se sada brzo sa zahtjevima u kojima je zatražena privremena mjera, i da predloži poduzimanje potrebnih aktivnosti.

C. Zahtjevi upućeni Sudu

13. Pravo na podnošenje pojedinačnog zahtjeva glavni je element Konvencijskog sustava. Pravo na podnošenje zahtjeva Sudu treba biti praktično ostvarivo, a države stranke moraju se pobrinuti da ni na koji način ne priječe djelotvorno ostvarenje toga prava.

14. Uvjeti dopuštenosti iz članka 35. Konvencije određuju koje zahtjeve Sud treba nastaviti ispitati u meritumu. Oni Sudu trebaju dati praktične alate kako bi se osiguralo usredotočenje Suda na one predmete u kojima načelo ili značaj povrede traži njegovo razmatranje. Stoga je Sud taj koji treba odlučiti o dopuštenosti zahtjeva. Pritom je važno da Sud nastavi strogo i dosljedno primjenjivati uvjete dopuštenosti, kako bi osnažio uvjerenje u nepopustljivost sustava Konvencije, čime bi se izbjegao nepotrební pritisak na njegovo radno opterećenje.

15. Konferencija stoga:

a) pozdravlja prijedlog Suda da se rok iz članka 35. stavka 1. Konvencije u kojemu treba podnijeti zahtjev Sudu može skratiti; zaključuje da je rok od četiri mjeseca primjeren; i poziva Odbor ministara da donese potreban instrument za izmjenu do kraja 2013. godine;

b) pozdravlja strožu primjenu roka iz članka 35., stavka 1. Konvencije predviđenu od Suda, te ponavlja koliko je važno da Sud u potpunosti, dosljedno i predvidljivo primjenjuje

sve uvjete dopuštenosti, uključujući pravila o opsegu njegove nadležnosti, kako bi osigurao djelotvornu primjenu pravde i zaštitio ulogu Suda i nacionalnih vlasti;

c) zaključuje da članak 35. stavak 3. (b) Konvencije treba izmijeniti tako da se brišu riječi "te pod uvjetom da se na toj osnovi ne odbaci niti jedan slučaj koji nije propisno razmotren pred domaćim sudom"; i poziva Odbor ministara da donese potreban instrument za izmjenu do kraja 2013. godine.

d) potvrđuje da zahtjev Sudu treba smatrati očigledno neosnovanim u smislu članka 35. stavka 3. (a), *inter alia*, u mjeri u kojoj Sud smatra da je takav zahtjev domaći sud propisno razmotrio primjenjujući prava zajamčena Konvencijom u svjetlu dobro utvrđene sudske prakse Suda, uključujući, na primjeren način i sudsku praksu o slobodi procjene, osim ako Sud utvrdi da se u zahtjevu postavlja ozbiljno pitanje koje utječe na tumačenje ili primjenu Konvencije; i potiče Sud da uzme u obzir potrebu zauzimanja strogog i dosljednog pristupa u utvrđivanju takvih zahtjeva nedopuštenima, ako je potrebno i pojašnjenjem svoje sudske prakse u tom smislu;

e) pozdravlja to što Sud daje podnositeljima zahtjeva više informacija o postupku pred njim, osobito o uvjetima dopuštenosti;

f) poziva Sud da u Poslovník unese posebnu odredbu da na zahtjev tužene države donosi odvojenu odluku o dopuštenosti kad je od osobitog interesa da Sud odluči o djelotvornosti domaćeg pravnog sredstva u nekom predmetu,

g) poziva Sud da razvije svoju sudsku praksu o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava tako da traži od podnositelja zahtjeva da o navodnoj povredi prava iz Konvencije ili jednako vrijednoj odredbi domaćeg prava raspravljaju pred nacionalnim sudovima ili sudištima kad im je domaće pravno sredstvo bilo dostupno, dajući time priliku nacionalnim sudovima da primjene Konvenciju u svjetlu sudske prakse Suda.

D. Postupanje sa zahtjevima

16. Od 2004. godine udvostručio se broj zahtjeva koji je svake godine podnesen Sudu. Sada su pred svim primarnim sudskim formacijama Suda u tijeku postupci povodom vrlo velikog broja zahtjeva. Mnogi podnositelji zahtjeva, uključujući i one s moguće osnovanim zahtjevima, moraju godinama čekati na odgovor Suda.

17. U svjetlu važnosti prava na pojedinačni zahtjev, Sud mora moći rješavati nedopuštene zahtjeve što je učinkovitije moguće, uz najmanji mogući utjecaj na njegove resurse. Sud je već poduzeo značajne korake kako bi to postigao u okviru Protokola br. 14., što treba pozdraviti.

18. Zahtjevi koji se ponavljaju uglavnom proizlaze iz sustavnih ili strukturnih problema na nacionalnoj razini. Države članice se, pod nadzorom Odbora ministara, moraju pobrinuti da se takvi problemi i povrede do kojih oni dovode riješe u sklopu učinkovitog izvršenja presuda Suda.

19. Sve veći broj predmeta koji su u tijeku pred vijećima Suda još je jedno pitanje koja ozbiljno zabrinjava. Sud bi trebao biti u mogućnosti usredotočiti svoju pažnju na potencijalno osnovane nove povrede.

20. Konferencija stoga:

a) pozdravlja napretke koje je Sud već ostvario u postupanju sa zahtjevima, osobito prihvaćanje:

i) politike prvenstva, koja mu je pomogla da se usredotoči na najvažnije i najteže predmete; i

ii) radnih metoda koje racionaliziraju postupak, osobito za rješavanje nedopuštenih predmeta i predmeta koji se ponavljaju, zadržavajući odgovarajuću sudbenu odgovornost;

b) prima na znanje i cijeni ocjenu Suda da bi do 2015. godine mogao riješiti neriješene zahtjeve za koje je jasno da su nedopušteni, a povodom kojih je postupak pred njim u tijeku; prima na znanje zahtjev Suda za daljnjim upućivanjem nacionalnih sudaca i neovisnih pravnika visoke razine u Tajništvo Suda kako bi to mogao postići; te potiče države stranke da dalje organiziraju takva upućivanja;

c) izražava trajnu zabrinutost zbog velikog broja zahtjeva koji se ponavljaju, a koji su u postupku pred Sudom; pozdravlja nastavak korištenja proaktivnih mjera od strane Suda, osobito pilot presuda, kako bi se povrede koje se ponavljaju riješile na učinkovit način, te potiče države stranke, Odbor ministara i Sud da zajedno rade kako bi pronašli načine za rješavanje velikog broja zahtjeva koji proizlaze iz sustavnih problema prepoznatih od Suda, te potiče razmatranje raznih iznesenih zamisli, uključujući njihove pravne, praktične i financijske posljedice, vodeći računa o načelu jednakog postupanja prema svim državama članicama;

d) nadovezujući se na postupak pilot presuda, poziva Odbor ministara da razmotri uputnost (preporučljivost) i modalitete postupka u kojem bi Sud mogao registrirati i riješiti mali broj reprezentativnih zahtjeva iz skupine zahtjeva u kojima se navodi ista povreda protiv iste tužene države stranke, time da bi takvo rješenje bilo primjenjivo na cijelu skupinu;

e) primjećuje da bi ubuduće moglo biti potrebno imenovati dodatne suce na Sud, kako bi se Sudu omogućilo da u razumnom roku donese odluke o zahtjevima u kojima je postupak u tijeku pred njegovim vijećima; dalje primjećuje da bi trajanje mandata tih sudaca možda trebalo biti drugačije i/ili da bi oni trebali imati različit raspon funkcija od postojećih sudaca Suda; te poziva Odbor ministara da do kraja 2013. godine odluči hoće li pokrenuti postupak za izmjenu Konvencije, kako bi omogućio imenovanje takvih sudaca nakon jednoglasne odluke Odbora ministara, postupajući na temelju informacija dobivenih od Suda;

f) poziva Sud da se savjetuje s državama strankama kada razmatra primjenu šireg tumačenja pojma dobro utvrđene sudske prakse u smislu članka 28., stavka 1. Konvencije, kako bi riješio više predmeta u postupku pred Odborom [Suda], ne dovodeći u pitanje

odgovarajuće ispitivanje pojedinih okolnosti predmeta i neobvezujući karakter presuda protiv druge države stranke;

g) poziva Sud da razmotri, uz konzultacije s državama strankama, civilnim društvom i nacionalnim institucijama za ljudska prava:

i) treba li u svjetlu iskustva probnog projekta poduzeti nove mjere kojima bi se olakšalo podnošenje zahtjeva [Sudu] *on-line*, te posljedično pojednostavio postupak za komuniciranje predmeta, istovremeno osiguravajući da se zahtjevi podnositelja koji ih ne mogu podnijeti *on-line* i dalje zaprimaju;

ii) može li se poboljšati obrazac za podnošenje zahtjeva Sudu kako bi se olakšalo bolje predstavljanje zahtjeva i postupanje s njima;

iii) mogu li odluke i presude Suda biti dostupne strankama u predmetu kratko prije nego ih se javno objavi; i

iv) može li se zahtjev za pravičnu naknadu i komentari na isti, uključujući i zahtjev za naknadu troškova, dostaviti ranije u postupku pred vijećem i velikim vijećem;

h) predviđa da bi potpuna provedba ovih mjera, uz odgovarajuće resurse, trebala u načelu omogućiti Sudu da odluči hoće li komunicirati predmet u roku od jedne godine, te da nakon toga odluči o svakom komuniciranom predmetu presudom ili odlukom u roku od dvije godine;

i) dalje izražava opredjeljenje država stranaka da rade u partnerstvu sa Sudom, kako bi postigli ove rezultate; i

j) poziva Odbor ministara da u konzultacijama sa Sudom odredi kako će odlučiti jesu li se do 2015. godine ove mjere pokazale dovoljnima da Sudu omoguće uspješno rješavanje pitanja radnog opterećenja ili su i nakon toga potrebne daljnje mjere.

E. Suci i sudska praksa Suda

21. Autoritet i vjerodostojnost Suda u velikom dijelu ovise o kvaliteti njegovih sudaca i presuda koje oni donose.

22. Visoka razina kvalitete izabranih sudaca Suda ovisi o kvaliteti kandidata koji su predloženi Parlamentarnoj skupštini. Stoga je uloga država stranaka u predlaganju kandidata najviše moguće kvalitete od temeljne važnosti za daljnji uspjeh Suda, kao što visoko kvalitetno Tajništvo, s pravnicima izabranim zbog njihovih pravnih sposobnosti i poznavanja prava i prakse država stranaka, daje neprocjenjivu podršku sucima Suda.

23. Presude Suda moraju biti jasne i dosljedne. To promiče pravnu sigurnost, pomaže nacionalnim sudovima da preciznije primjenjuju Konvenciju, te pomaže mogućim podnositeljima zahtjeva da ocjene je li njihov zahtjev osnovan. Jasnoća i dosljednost osobito su važni kad Sud ocjenjuje pitanja općih načela. Dosljednost u primjeni Konvencije ne traži

da države stranke primjenjuju Konvenciju jednoobrazno. Sud je naznačio kako razmatra izmjene Poslovnika Suda na način da uvede obvezu vijeća da ustupi svoju nadležnost [velikom vijeću] kad predviđa odstupanje od utvrđene sudske prakse.

24. Stabilno sudstvo promiče dosljednost Suda. Stoga je u načelu nepoželjno da bilo koji sudac bude na dužnosti manje od cijelog mandata određenog Konvencijom.

25. Konferencija stoga:

a) pozdravlja donošenje Smjernica Odbora ministara o odabiru kandidata za mjesto suca Europskog suda za ljudska prava, te potiče države stranke da ih provode;

b) pozdravlja osnivanje Savjetodavnog odbora stručnjaka o kandidatima za izbor sudaca Europskog suda za ljudska prava; prima na znanje da je Odbor ministara odlučio preispitati funkcioniranje Savjetodavnog odbora nakon prvotnog trogodišnjeg razdoblja, te poziva Parlamentarnu skupštinu i Odbor ministara da rasprave kako se postupak za izbor sudaca može dalje poboljšati;

c) pozdravlja korake koje Sud poduzima kako bi zadržao i povećao visoku kvalitetu svojih presuda, osobito kako bi se pobrinuo da se još više povećá jasnoća i dosljednost presuda; pozdravlja dugoročno priznanje Suda da je u interesu pravne sigurnosti, predvidljivosti i jednakosti pred zakonom da on bez uvjerljivog razloga ne odstupa od presedana koje je postavio u svojim prethodnim predmetima; osobito poziva Sud da vodi računa o tome koliko je važna dosljednost kad donosi presude o raznim vidovima istoga pitanja, kako bi osigurao da njihov kumulativni učinak državama strankama i dalje ostavlja odgovarajuću slobodu procjene;

d) u svjetlu središnje uloge velikog vijeća u postizanju dosljednosti sudske prakse Suda, zaključuje da članak 30. Konvencije treba izmijeniti tako da se brišu riječi "osim ako jedna od stranaka spora tome prigovori"; poziva Odbor ministara da donese potreban instrument za izmjenu i razmotri hoće li posljedično biti potrebne neke promjene do kraja 2013. godine; te potiče države stranke da se do stupanja na snagu tog instrumenta suzdrže od prigovaranja bilo kojem prijedlogu vijeća o ustupanju nadležnosti.

e) poziva Sud da razmotri bi li sastav Velikog vijeća mogao biti poboljšán ukljućivanjem u njegov sastav potpredsjednika svakog odjela *ex officio*; i

f) zaključuje da članak 23. stavak 2. Konvencije treba izmijeniti tako da se izmijeni starosna granica za suce, uvjetujući da suci ne smiju biti stariji od 65 godina na dan kad im zapoćinje mandat, te poziva Odbor ministara da do kraja 2013. godine donese potrebni instrument za izmjenu.

E. Izvršenje presuda Suda

26. Svaka se država stranka obvezala da će se podvrgnuti konačnoj presudi Suda u svakom sporu u kojem je stranka. Odbor ministara putem svog nadzora osigurava da se presude Suda

pravilno izvršavaju, uključujući i provedbom općih mjera radi rješavanja širih sustavnih problema.

27. Stoga Odbor ministara mora na djelotvoran i pravičan način razmotriti jesu li mjere koje je poduzela država stranka riješile povredu. Odbor ministara trebao bi moći poduzimati djelotvorne mjere u odnosu na državu stranku koja ne poštuje svoje obveze iz članka 46. Konvencije. Odbor ministara treba obratiti osobitu pozornost na povrede koje otkrivaju sustavne probleme na nacionalnoj razini, te se treba pobrinuti da države stranke brzo i učinkovito provode pilot presude.

28. Odbor ministara nadzire izvršenje sve većeg broja presuda. Kako Sud rješava moguće osnovane zahtjeve koji su u tijeku pred njim, za očekivati je i da će porasti opseg posla Odbora ministara.

29. Konferencija stoga:

a) potiče države stranke:

i) da razviju domaće sposobnosti i mehanizme kako bi osigurale brzo izvršavanje presuda Suda, uključujući provedbu Preporuke 2008(2) Odbora ministara i da razmijene svoje dobre prakse u tom pogledu;

ii) da akcijske planove za izvršavanje presuda učine što je moguće šire dostupnima, uključujući, kad je to moguće, putem svojih publikacija na nacionalnim jezicima, i

iii) da olakšaju važnu ulogu nacionalnih parlamenata u strogoj kontroli učinkovitosti poduzetih mjera izvršenja;

b) ponavlja poziv Konferencije iz Interlakena i Konferencije iz Izmira Odboru ministara da u potpunosti primijeni načelo supsidijarnosti prema kojemu države stranke mogu odabrati kako će ispuniti svoje obveze iz Konvencije;

c) poziva Odbor ministara da nastavi razmatrati kako usavršiti svoja postupanja radi osiguranja djelotvornog nadzora nad izvršavanjem presuda, osobito putem:

i) strukturiranijeg razmatranja strateških i sustavnih pitanja na svojim sastancima, i

ii) davanjem većeg publiciteta svojim sastancima;

d) poziva Odbor ministara da razmotri jesu li potrebne učinkovitije mjere u odnosu na države koje pravovremeno ne provedu presude Suda; i

e) pozdravlja redovita izvješća i rasprave Parlamentarne skupštine o izvršenju presuda.

G. Dugoročna budućnost Konvencijskog sustava i Suda

30. Ova Deklaracija govori o pitanjima s kojima je Sud trenutačno suočen. Međutim, od presudne je važnosti osigurati i buduću djelotvornost Konvencijskog sustava. Da bi se to

postiglo, potreban je proces koji bi predviđao predstojeće izazove i razvio viziju za budućnost Konvencije, tako da se buduće odluke donose pravovremeno i usklađeno.

31. Kao dio ovoga procesa, moglo bi biti potrebno ocijeniti temeljnu ulogu i prirodu Suda. Dugoročnija vizija mora osigurati opstojnost ključne uloge Suda u sustavu zaštite i promicanja ljudskih prava u Europi. Pravo na podnošenje pojedinačnog zahtjeva ostaje glavni element Konvencijskog sustava. Buduće reforme moraju pojačati sposobnost Konvencijskog sustava da ozbiljne povrede rješava brzo i učinkovito.

32. Djelotvorna provedba Konvencije na nacionalnoj razini dugoročno će omogućiti Sudu da preuzme usmjereniju ulogu. Konvencijski sustav mora poduprijeti države u ispunjavanju njihove prvenstvene odgovornosti za provođenje Konvencije na nacionalnoj razini.

33. Kao odgovor na djelotvorniju provedbu na nacionalnoj razini, Sud bi trebao biti u poziciji da svoje napore usredotoči na ozbiljne ili široko rasprostranjene povrede, sustavne i strukturne probleme i važna pitanja tumačenja i primjene Konvencije, čime bi Sud sam trebao ispravljati manje povreda i posljedično donositi manje presuda.

34. Konferencija iz Interlakena pozvala je Odbor ministara da ocjeni, tijekom razdoblja od 2012. do 2015. godine, do koje je mjere provedba Protokola br. 14. i Plana djelovanja iz Interlakena poboljšala situaciju Suda. Ona je odredila da na osnovi ove ocjene Odbor ministara treba prije kraja 2015. godine odlučiti postoji li potreba za daljnjim djelovanjem. Nadalje je odredila da prije kraja 2019. godine Odbor ministara treba odlučiti jesu li se prihvaćene mjere pokazale dovoljnima za osiguranje održivog funkcioniranja kontrolnog mehanizma Konvencije ili su potrebne dublje promjene.

35. Konferencija stoga:

a) pozdravlja proces razmišljanja o dugoročnijoj budućnosti Suda započet na Konferenciji u Interlakenu, koji je nastavljen na Konferenciji u Izmiru, te pozdravlja doprinos neformalne konferencije u Wilton Parku ovim razmišljanjima,

b) poziva Odbor ministara da do kraja 2012. godine odluči o procesu kojim će ispuniti svoje daljnje ovlasti na temelju ove Deklaracije i deklaracija usvojenih na Konferenciji u Interlakenu i Konferenciji u Izmiru;

c) poziva Odbor ministara da, u kontekstu ispunjavanja njegovog mandata iz deklaracija usvojenih u Interlakenu i Izmiru, razmotri budućnost Konvencijskog sustava, time da ovo razmatranje obuhvati buduće izazove u odnosu na uživanje prava i sloboda zajamčenih Konvencijom i način na koji Sud može najbolje ispuniti svoju dvostruku ulogu, djelujući kao zaštitnik pojedinaca čija prava i slobode nisu osigurani na nacionalnoj razini i dajući obvezatna tumačenja Konvencije.

d) predlaže da Odbor ministara obavi svoj zadatak unutar postojećih struktura, osiguravajući, prema potrebi, odgovarajuće sudjelovanje i savjet vanjskih stručnjaka kako bi se osigurao široki raspon stručne ekspertize i olakšala najpotpunija moguća analiza pitanja i mogućih rješenja;

e) predviđa da će Odbor ministara, kao dio ovoga zadatka, provesti sveobuhvatnu analizu mogućih opcija za buduću ulogu i funkciju Suda, uključujući i analizu o tome kako bi Konvencijski sustav u svom sadašnjem obliku mogao biti očuvan, te razmatranje dubljih promjena načina na koji Konvencijski sustav rješava povrede u cilju smanjenja broja predmeta koje treba rješavati Sud.

f) dodatno poziva države stranke, uključujući kroz Odbor ministara, da započnu sveobuhvatno ispitivanje:

i) postupka za nadzor izvršavanja presuda Suda i uloge Odbora ministara u tom postupku;

ii) dosuđivanja pravične naknade podnositeljima temeljem članka 41. Konvencije; i

g) kao prvi korak, poziva Odbor ministara da donese privremeno stajalište o tim pitanjima do kraja 2015. godine.

H. Opće i završne odredbe

36. Pristupanje Europske unije Konvenciji poboljšat će dosljednu primjenu ljudskih prava u Europi. Konferencija stoga sa zadovoljstvom prima na znanje napredak u pripremi nacrtu sporazuma o pristupanju, i poziva na brz i uspješan dovršetak ovog posla.

37. Konferencija također sa zadovoljstvom prima na znanje nastavak razmatranja pitanja može li se uvesti pojednostavljeni postupak za izmjene odredbi Konvencije koje se odnose na organizacijska pitanja, bilo Statutom Suda, bilo novom odredbom u Konvenciji, kako je to naloženo Interlakenškom i Izmirskom konferencijom, te poziva na brz i uspješan završetak ovog posla vodeći računa o ustavnim rješenjima država stranaka.

38. Kad odluke o provedbi ove Deklaracije imaju financijske posljedice za Vijeće Europe, Konferencija poziva Sud i Odbor ministara da odredi te troškove što je prije moguće, vodeći računa o proračunskim načelima Vijeća Europe i potrebi za proračunskim oprezom.

39. Konferencija:

a) poziva predsjedništvo Ujedinjenog Kraljevstva da dostavi ovu Deklaraciju i zapisnik sa konferencije Odboru ministara.

b) poziva države stranke, Odbor ministara, Sud i Glavnog tajnika Vijeća Europe da u potpunosti primijene ovu deklaraciju, i

c) poziva buduća predsjedništva Odbora ministara da se pobrinu za buduću zamah reforme Suda i provedbu Konvencije.